

TFK ainekava põhikoolile	Ainevaldkond: eesti keel ja kirjandus	Õppeaine: eesti keel
III kooliaste	8. klass	Tundide arv: 2
SUULINE JA KIRJALIK SUHTLUS		
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud		
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 2) esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 3) teeb kuuldu ja loetu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte; 4) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ja osaleb diskussioonides; 5) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult; 6) märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid; 7) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi. 		
Õpitulemused	Õppesisu ja õpitegevused õpitulemuse saavutamiseks	
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid; • põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult; • esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi; • võtab kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis kokku; • algatab ja arendab nii suhtlust kui ka teemasid; • arutleb eakohastel teemadel ja lahendab probleemülesandeid; • kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi. 	<p>Suhtlemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suhtlusolukord, suhtlusolukorra komponendid, suhtluspartnerid. • Erinevates suhtlusolukordades osalemine. • Suhtlusolukorraga arvestamine. • Suhtlemisel partneri arvestamine. • Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus. • Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. • Rühmatöö käigus arvamuse avaldamine ja põhjendamine. • Diskussioon. • Kompromissi leidmine, kaaslaste õeldu/tehtu täiendamine ja parandamine. • Kaaslaste tööle põhjendatud hinnangu andmine. • Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. <p>Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine.</p>	
Õpistrateegiate toetamine		
<p>Õpistrateegiaid õpetatakse järjepidevalt terve õppeaasta. Õpetaja tutvustab erinevaid õpistrateegiaid, harjutab õpilastega nende kasutamist ja arutleb nende kasulikkuse üle. Õpetaja suunamisel valib õpilane sooritatava ülesande jaoks sobivaima õpistrateegia.</p>		

Digipädevused	
Viisakas käitumine digikeskkonnas: märkab meediatekstides valelikku, pahasoovlikku või kallutatud informatsiooni ning arutleb võimalike käitumisstrateegiate üle.	
TEKSTI VASTUVÕTT	
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud	
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; 2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste; 3) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; 4) teeb järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina; 5) hindab kriitiliselt sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 6) võtab kokku ja konspekteerib tekste, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel, osutab arusaamatule; 7) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, kommenteerib, tõlgendab ning seostab oma kogemuste ja mõtetega; 8) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti vastuvõtmisel, analüüsimisel ja tõlgendamisel ning seoste loomisel. 	
Õpitulemused	Õppesisu ja õpitegevused õpitulemuse saavutamiseks
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb olulisi tekstiliike, nende põhijooni ja kasutamise võimalusi; • loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste; • teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast liigist ja autorist; • märkab kujundlikkust mõjutusvahendina. 	<p>Tekstiliigid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. • Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. • Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. • Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine. • Reklaamtekst, reklaamtekstide eesmärk ja tunnused. <ul style="list-style-type: none"> ○ Avalik ja varjatud mõjutamine. • Meediaeetika kesksed põhimõtted. <ul style="list-style-type: none"> ○ Sõnavabaduse põhimõtte ning selle piirangud.
Õpistrateegiate toetamine	
<p>Õpistrateegiaid õpetatakse järjepidevalt terve õppeaasta. Õpetaja tutvustab erinevaid õpistrateegiaid, harjutab õpilastega nende kasutamist ja arutleb nende kasulikkuse üle. Õpetaja suunamisel valib õpilane sooritatava ülesande jaoks sobivaima õpistrateegia.</p>	

Digipädevused	
<p>Andmete, info ja digisisu hindamine: teeb vahet tõesel ja valeuudisel; usaldusväärset ja ebausaldusväärset allikal. Eristab fakti-, fantaasia- ja arvamuspõhist meediateksti. Tunneb meediatekstis ära argumendid ning põhilised verbaalsed ja visuaalsed mõjutamisvõtted.</p> <p>Viisakas käitumine digikeskkonnas: märkab meediatekstides valelikku, pahasoovlikku või kallutatud informatsiooni ning arutleb võimalike käitumisstrateegiatega üle.</p>	
TEKSTILOOME	
Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud	
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet eri allikatest ja keskkondadest, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis; 2) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa; 3) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 4) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 5) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt, vormistab korrektselt eri liike tekste (teabetekstid, sh kindla eesmärgiga ülevaated, kokkuvõtted ja lühiuurimused; meediatekstid, sh uudis, intervjuu; arvamustekstid, sh kirjand, kommentaar, arvamyslugu; avaliku suhtluse tekstid, sh avaldus, seletuskiri); 6) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toimingu eesmärgiga, vahendab kuulnud ja loetud tekste sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale; 7) kirjutab suhtlussituatsiooni sobivaid tekste, arvestab teksti vastuvõtjat, järgib õigekirjanorme, kasutab mitmekesisid grammatilisi tarindeid ja sõnavara; 8) kasutab kirjutamisel mitmeid keeleallikaid ja teeb saadud teabe põhjal teadlikke keelevalikuid. 	
Õpitulemused	Õppesisu ja õpitegevused õpitulemuse saavutamiseks
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist; valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis; • tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise etappe; • oskab eesmärgipäraselt kirjutada kirjandit; • oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne). 	<p>Kirjand</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine. • Kirjandi teema ja peamõte. • Kirjandi ülesehitus. • Teksti liigendamine. • Alusteksti kasutamine kirjutamisel. • Arutleva kirjandi kirjutamine.
Õpistrateegiatega toetamine	
<p>Õpistrateegiaid õpetatakse järjepidevalt terve õppeaasta. Õpetaja tutvustab erinevaid õpistrateegiaid, harjutab õpilastega nende kasutamist ja arutleb nende kasulikkuse üle. Õpetaja suunamisel valib õpilane sooritatava ülesande jaoks sobivaima õpistrateegia.</p>	
Seos lõiminguplaanidega (pealkiri ja hüperlink)	
Teater: https://docs.google.com/document/d/1n0MoZNMGychai46u5S3YCjH0-if7w7ii/edit	

KEELETEADLIKKUS

Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest, kirjeldab ja mõistab eesti keele eripära, kujunemist ja rolli teiste keelte taustal, suhestab keeli teadlikult;
- 2) suhtub mõistvalt eesti keelt teise keelena kõnelejatesse, on toetav vestluspartner;
- 3) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhimõtteid, kasutab õigekirjakorrektorit;
- 4) kasutab eesti kirjakeelt avalikult esinedes ning õppides;
- 5) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ja -vorme, lauseehituse peajooni;
- 6) tunneb peamisi lausetarindeid ja varieerib neid kirjutades korrektsel ja sobival viisil, sh kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet;
- 7) kasutab ja mõistab tekstis erineva stiiliväärtusega sõnu ja väljendeid, tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid;
- 8) kirjeldab õpitud metakeele piires tekstide ülesehituslikku ja grammatilist ning sõnavaralist eripära;
- 9) kasutab teadlikult mitmesuguseid keeleallikaid, tunneb sõnaartikli ülesehitust, märke ja märgendeid, leiab teavet õigekirja, vormimoodustuse ja tähenduse kohta.

Õpitulemused

Õpilane:

- teab eesti keele lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust, kasutab ja mõistab tekstis keelendeid;
- teab suulise ja kirjaliku keelevormi erijooni ning eristab kirjakeelt kõnekeelest;
- järgib eesti õigekirja aluseid ja põhiregleid;
- oskab leida õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit;
- rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsid ja hinnates;
- teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni; kasutab tekste koostades tavakohast ülesehitust ning vormistust.

Õppesisu ja õpitegevused õpitulemuse saavutamiseks

Eesti kirjakeele kujunemine.

Algustäheõigekiri

- Nimi, nimetus ja pealkiri.
- Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.

Lauseõpetus ja õigekiri

- Lause.
- Lause suhtluseesmärgid.
- Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide.
 - Täiend.
 - Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ning täiendite kirjajahemärgistamine, koondlause.
- Lisandi ja ütte kirjajahemärgistamine ning kasutamine lauses.
- Liht- ja liitlause.
 - Lihtlause õigekiri.
 - Rindlause.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rindlause osalause ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. ○ Põimlause. ○ Pea- ja kõrvallause. ○ Põimlause õigekiri. ○ Segaliitlause. ○ Lauselühend. ○ Lauselühendi õigekiri. ○ Lauselühendi asendamine kõrvallausega. ○ Liht- ja liitlause sõnajärg. ● Otsekõne, kaudkõne ja tsitaat. <ul style="list-style-type: none"> ○ Otsekõnega lause muutmine kaudkõneks.
<p>Õpistrateegiate toetamine</p>	
<p>Õpistrateegiaid õpetatakse järjepidevalt terve õppeaasta. Õpetaja tutvustab erinevaid õpistrateegiaid, harjutab õpilastega nende kasutamist ja arutleb nende kasulikkuse üle. Õpetaja suunamisel valib õpilane sooritatava ülesande jaoks sobivaima õpistrateegia.</p>	
<p>Digipädevused</p>	
<p>Andmete, info ja digisisu otsing, sirvimine ja filtreerimine: tunneb erinevaid veebipõhiseid andmebaase ja keskkondi, kust infot leida.</p>	
<p>Praktilised tööd</p>	
<p>ERMi näituse “Keelekatel” külastamine (võimalusel aktiivõppeprogramm).</p>	